

קָם בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא וּבְלָהוּ מִשְׁרִין לְנִשְׁקָא הֵהוּא
 סָבָא. פְּרַח. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַדַּאי הֵהוּא
 סָבָא לָא בָּעָא לְנַטְלָא אַגְרָא מִנֵּן לְנִשְׁקָא לִיה, וּבְגִין
 דָּא פְּרַח. זַפְּאָה חוֹלְקֵנָא דְזֻכִּינָא לְמִשְׁמַע אַגְרָא
 דְּפִקוּדָא דְעֻלּוֹתָא בְּעֻלְמָא דְאֲתִי.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אָבָא מָאן הָוֵה הֵהוּא סָבָא.
 אָמַר וַדַּאי רַב הַמְנוּנָא סָבָא, אֲשֶׁתְּמוּדַע
 דְּנִשְׁמַתָּה נִחְתָּא מִתְּלַבְּשָׁא בְּאוּרָא דְהֶבֶל
 דְּאוּרִיתָא. דְּבוּמְנָא דְעֻדִיקָא מִתְּעַסְקִין בְּאוּרִיתָא,
 כֹּל אֵלִין הֶבְלִים דְּסֻלְקִין מִפּוּמִיּהוֹן בְּאוּרִיתָא, כְּמָה
 נִשְׁמַתִּין דְּהֵהוּא עֲלֵמָא רַכְבֵּן עֲלֵיהוּ וּמִתְּלַבְּשָׁן בְּהוּ.
 וְקָלִין וְדַבּוּרִין דְּאוּרִיתָא אֲתַעְבִּידוּ לֹון כְּסוּסוֹן,
 וְרַכְבִּין עֲלֵיהוּ וְנִחְתִּין בְּהַאי עֲלֵמָא. וְאַפְלוּ מְלֹאכִין.
 וְכֹל שְׁפִין בְּחַבּוּרָא דָּא.

לשון הקודש

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אָבָא, מִי הָיָה
 אוֹתוֹ הַזְּקֵן? אָמַר, וַדַּאי רַב הַמְנוּנָא סָבָא
 הַנּוֹדַע שְׁנֵשְׁמָתוֹ יְרֵדָה מִלְּבַשְׁתַּת בְּאוּרִי
 שֶׁל הֶהָבֶל שֶׁל הַתּוֹרָה. שְׁבֻמֵּן
 שֶׁהַעֲדִיקִים מִתְּעַסְקִים בַּתּוֹרָה, כֹּל
 הֶהָבֵלִים הָאֵלֶּה שְׁעוּלִים מִפִּיהֶם בַּתּוֹרָה,
 כְּמָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַעוֹלָם רוֹכְבִים
 עֲלֵיהֶם וּמִתְּלַבְּשִׁים בָּהֶם. וְהַקּוּלוֹת
 וְהַדַּבּוּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה נַעֲשִׂים לָהֶם כְּמוֹ

בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, הַזְּהָרוּ בְּעַמֵּי הָאָרֶץ,
 שְׁלֹפְעָמִים יוֹצֵאִים מֵהֶם בְּנִים מְעֻלִּים
 בְּעֵלֵי תוֹרָה.

קָם הַמְנוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְכֹל הַמַּחֲנֹת לְנִשְׁקָא
 אוֹתוֹ זְקֵן. פְּרַח. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַדַּאי
 אוֹתוֹ זְקֵן לֹא רָצָה לְמַלְ שְׂכָר מַעֲמֵנוּ
 לְנִשְׁקָא אוֹתוֹ, וּמַשׁוּם כִּד פְּרַח. אֲשֶׁרִי
 חֲלַקְנוּ שְׁזֻכִּינוּ לְשִׁמְעַ שְׂכָר שֶׁל מַצּוּה וְשֶׁל
 תַּפְלָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

וּבְמַאֲרֵי דְהַאי חֲבוּרָא דִּבְהַּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
הִטָּה הַשְּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשְּׁמַיִם בְּגוּוּנָא
דְּסִינֵי, וְאִיהוּ נְחִית עָלֶיהָ לְאַקְמָא שְׂכִינְתָּהּ בְּשִׁתִּין
רְבוּא דְמְלָאכִין. וּבְכָל נְשֻׁמְתִין דְּאֶתְבְּרִיאוּ וְעֶתִידִין
לְמַבְרִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים כט יד) כִּי אֵת אֲשֶׁר
יִשְׁנוּ פֹה עִמָּנוּ וְגוֹמֵר.

וּבְנִשְׁמָתִין דְּאַצִּילוֹת דְּפּוּמָה אִיהִי סִינֵי. וְקָלָא
דִּילָּהּ (אָתָּא) בְּגוּוּנָא דְּקָלָא דְּמַאֲרָה
דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (דברים די יב) קוֹל דְּבָרִים אֲתֵם שְׁמַעִים. וְכָל
דְּבוּר וְדְבוּר אֶתְעָבִיד מִנֵּיהּ מְלָאךְ. וְנִשְׁמָתָא דִּילָּהּ
בְּגִינָה מְכַרְיִין לְעֵלָּא, בְּד סִלְקָא בְּכָל לֵילֵיאָּהּ הָבוּ
יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא. אֲדִהְכִי הָא רַעֲיָא מְהִימְנָא
קָא אֲתִי נָטַל קַרְטָא בִּידָּהּ.

 לשון הקודש

עִמָּנוּ וְגו'.

וּבְנִשְׁמָתִין דְּאַצִּילוֹת שֶׁל פִּי, הִיא סִינֵי.
וְהַקּוֹל שֶׁלּוֹ (כא) כְּמוֹ הַקּוֹל שֶׁל אֲדוּנֹה,
שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים אֲתֵם
שְׁמַעִים. וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר נַעֲשֶׂה מִמָּנוּ
מְלָאךְ. וְנִשְׁמָתוֹ בְּגִלְגָּה מְכַרְיִים לְמַעְלָה,
כְּשֶׁעוֹלָה בְּכָל לַיְלָה: תִּנּוּ כְבוֹד לְדִיוֹקֹן
הַמֶּלֶךְ. בִּינְתִים הִנֵּה הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן בָּא.
נָטַל מִקְלַע בְּיָדוֹ.

סוּסִים, וְרוֹכְבִים עֲלֵיהֶם וְיוֹרְדִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְאֶפְלוּ הַמְּלָאכִים. וְכָל שֶׁבֶן בְּחֲבוּר
הַזֶּה.

וּבְבַעֲלֵי הַחֲבוּר הַזֶּה שָׁבוּ הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִטָּה הַשְּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשְּׁמַיִם כְּמוֹ
שְׂכִינְתוֹ, וְהוּא יָרַד עָלָיו לְהַקִּים שְׂכִינְתוֹ
בְּשָׁשִׁים רְבוּא שֶׁל מְלָאכִים, וּבְכָל
הַנְּשֻׁמּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ וְשֶׁעֲתִידוֹת לְהַבְרָאוֹת.
זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (דברים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה

פָּתַח וְאָמַר זֶרְקָא מִקָּפּ שׁוּפֵר הוּלֵךְ סָגוּלְתָא.
 נְטִיל תִּלְת אַבְנִין וְזָרִיק לֹון לְגַבִּי עֵלָא. וְכַד
 זָרִיק לֹון אֶתְעֵבִידוּ אַבְנָא חֲדָא, וְאָמַר לְמֵאֲרִי
 מְתִיבְתָא, קִבִּילוּ הָאִי אַבְנָא לְגַבִּיכוּ, דִּהָא שְׂכִינְתָא
 אִיהִי בְּגִלוּתָא וְלִית בָּכוּ מָאן דִּיתְעַר לְגַבְהָ לְרַצָּאָה
 לָהּ לְגַבִּי בַּעֲלָהּ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא בַּמָּה מֵאֲרִי
 מְדַרְשׁוֹת דְּאֶנוּן חֲבֵרִין לְגַבִּיכוּ, צוּחִין בְּכָל יוֹמָא
 וְלִילְיָא בְּאוֹרֵיתָא דְּבַעַל פָּה, בְּכַמָּה קוּשְׁיִין. וְצוּחִין
 בָּהּ בְּכָלִבִּין דְּאָמְרִין הֵב הֵב. בְּגוֹנָא דִּגְיֵהֲנָם דְּצוּחַ
 הֵב הֵב, חֲדָא הוּא דְּכָתִיב (משלי ל טו) לַעֲלֹקָה שְׂתִי
 בְּנוֹת הֵב הֵב. הֵב לָן עוֹתָרָא בְּעֵלְמָא דִּין. הֵב לָן
 עוֹתָרָא בְּעֵלְמָא דְּאָתִי. בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ לְמוֹד תּוֹרָה
 חֲרִיבָה וְיִתְנּוּ לָךְ שְׂכָר חֲרִיבָה. וְלִית מָאן דִּישְׁתַּדַּל
 בְּאוֹרֵיתָא, לְסִלְקָא בֵּיהּ שְׂכִינְתָא מִן גִּלוּתָא,

לשון הקודש

בְּכָל יוֹם וְלִילְהָ בַּתּוֹרָה שְׂבַעֲל פָּה בְּכַמָּה
 קִשְׁיוֹת, וְצוּחִים בָּהּ כְּמוֹ כְּלָבִים
 שְׂאוֹמְרִים הֵב הֵב, כְּמוֹ שְׂהִיֵּהֲנָם צוּחַ
 הֵב הֵב. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי ט) לַעֲלֹקָה שְׂתִי
 בְּנוֹת הֵב הֵב. הֵב לָנוּ עֵשֶׂר בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 הֵב לָנוּ עֵשֶׂר בְּעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ שְׂבַאֲרוּהָ,
 לְמוֹד תּוֹרָה חֲרִיבָה, וְיִתְנּוּ לָךְ שְׂכָר חֲרִיבָה.
 וְאִין מִי שִׁישְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה לְהַעֲלוֹת בָּהּ

פָּתַח וְאָמַר, זֶרְקָא מִקָּפּ שׁוּפֵר הוּלֵךְ
 סָגוּלְתָא. נְטִיל שְׁלֹש אַבְנִים וְזָרִיק אוֹתָן
 לְמַעְלָה. וּכְשֶׁזָּרִיק אוֹתָן, נַעֲשׂוּ אֶבֶן אַחַת,
 וְאָמַר לְרֵאשִׁי הַיְשִׁיבָהּ: קִבִּלוּ אֲלֵיכֶם אֶת
 הָאֶבֶן הַזֶּה, שְׁחֵרֵי הַשְּׂכִינָה בְּגִלוּת, וְאִין
 בְּכֶם מִי שִׁיתְעוֹרֵר אֵלֶיךָ לְרַצוֹתָהּ
 לְבַעֲלָהּ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא כַּמָּה בַּעֲלֵי
 מְדַרְשׁוֹת, שֶׁהֵם חֲבֵרִים אֲצִלְכֶם, צוּחִים

וְלִיחָדָא לָהּ עִם בַּעֲלָהּ בְּגִין דְּאֵנוּן אֲטִימִין דְּעֵינִין
סְתִימִין דְּלִבָּא.

וּבְגִין דָּא קָלָא נָפֵק בְּכָל לֵילֵיאַ בְּד נְחִית קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּגֵנְתָא דְּעֵדוּן, דִּסְלָקוּן נִשְׁמָתִין
קַמָּה, וְהָהוּא קָלָא אָמַר קָרָא בְּדִבְתֵיב, (ישעיה מ ו) קוּל
אָמַר קָרָא. זִיל וְאַמְּא לֹון דִּישְׁתַּדְּלוּן בְּאֹרִיתָא
לְחַבְרָא שְׁכִינְתָא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגֵנְתָא
דְּדוּד דְּאָמַר (תהלים קלב ה) אִם אֵתֵן שְׁנֵת לְעֵינֵי לְעַפְעַפִּי
תִּנּוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוּם לָהּ. וְאִיהוּ הָוָה מִשְׁתַּדֵּל
בְּאֹרִיתָא לְחַבְרָא אֲמָא, דְּאֵתְמַר בָּהּ (משלי א ח) וְאֵל
תַּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֹד, עִם בַּעֲלָהּ. דְּהָא שְׁכִינְתָא
מִסְטָרָא דְּחֶסֶד אֵתְקֵרִיאת גְּמִילוּת חֶסְדִּים.

וּמִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה אֵתְקֵרִיאת עֶקְדָה וְקַרְבָּנָא.
וּמִסְטָרָא דְּעֵמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא

לשון הקודש

הַשְּׁכִינָה מִהִגְלוּת וְלִיחָד אֹתָהּ עִם בַּעֲלָהּ,
מִשׁוּם שֶׁהֵם אֲטוּמֵי עֵינַיִם וְסִתּוּמֵי לֵב.
וּבְמִשׁוּם זֶה יוֹצֵא קוּל בְּכָל לֵילָה, בְּשִׁירֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגִן עֵדוּן, כְּשֶׁעוֹלוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְפָנָיו, וְאוֹתוֹ הַקוּל אוֹמֵר פְּסוּק
בְּכַתוּב (ישעיה מ) קוּל אָמַר קָרָא, לֵךְ וְאָמַר
לָהֶם שִׁישְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה כְּדֵי לְחַבֵּר
הַשְּׁכִינָה עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ

שֶׁדוּד שֶׁאָמַר (תהלים קלב) אִם אֵתֵן שְׁנֵת
לְעֵינֵי לְעַפְעַפִּי תִנּוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוּם
לָהּ. וְהוּא הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר
אֵת הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי א ח) וְאֵל
תּוֹרַת אֲמֹד, עִם בַּעֲלָהּ. שֶׁהֵרִי הַשְּׁכִינָה
מֵצֵד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּמִילוּת חֶסְדִּים.
וּמֵצֵד הַגִּבּוּרָה נִקְרָאת עֶקְדָה וְקַרְבָּן,
וּמֵצֵד הָעֵמוּד הָאֲמַצְעִי נִקְרָאת תּוֹרָה,

אֶת־קְרִיאַת תּוֹרָה. וְלִית מָאן דִּיתַעַר לָהּ בְּאַלִּין
 מִדּוֹת לְגַבֵּי בַּעֲלָהּ. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (ישעיה נא יח) אִין
 מְנַהֵל לָהּ וְגו'. וּבְגִין דָּא קָלָא אָמַר (ישעיה מ ו) מָה
 אֶקְרָא כָּל הַבָּשָׂר חֲצִיר. דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין אֶלְא
 לְדַבְּחָא בְּשָׂרָא, וְאַלִּין אֲנִין עֲמֵי הָאָרֶץ וְאַלִּין
 דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּגַמְלִיּוֹת חֶסֶד וּבְאַוְרִיתָא, לֹא מִשְׁתַּדְּלִין
 אֶלְא לְגַרְמִיּהוּ, וּבְגִינֵיהוּ אֶתְמַר (שם שם) וְכָל חֶסְדּוֹ
 בְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל אֲלִין דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לְשִׁמְהָ,
 רוּחָא קוּדְשָׁא דְאִיהִי שְׂכִינְתָא לָא שְׂרִיא עֲלֵיהּ.
 הָדָא הוּא דְכִתְיִב (תהלים עח לט) וַיִּזְכֹּר כִּי בָשָׂר הִמָּה
 רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב.

וְאִית דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאַוְרִיתָא דְּבַעַל פֶּה לְשִׁמְהָ,
 וְאֶתְמַר בְּהוֹן (שמות א יד) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם
 בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, דָּא קוּשְׂיָא, בְּחֶמֶר, דָּא קַל וְחֶמֶר.
 וּבְלַבְנִים בְּלַבּוֹן הַהֲלָכוֹת. דְּעֲלֵיהּ אֶתְמַר (שם ה

לשון הקודש

וְכָל אֲלוֹ שְׂלֵא מִשְׁתַּדְּלִים בְּהָ לְשִׁמְהָ –
 רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, לֹא שׁוֹרָה
 עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי
 בָשָׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב.

וַיֵּשׁ שְׂלֵא מִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה
 לְשִׁמְהָ, וְנֶאֱמַר בְּהֶם (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת
 חַיִּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה – זוֹ קָשִׁיָּה. בְּחֶמֶר –
 זֶה קַל וְחֶמֶר. וּבְלַבְנִים – בְּלַבּוֹן הַהֲלָכוֹת.

וְאִין מִי שִׁיעִיר אוֹתָהּ בְּמִדּוֹת הַלְלוֹ
 לְבַעֲלָהּ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (ישעיה נא) אִין מְנַהֵל
 לָהּ וְגו'. וּמִשׁוּם זֶה הַקּוֹל אוֹמַר (ישעיה מ) מָה
 אֶקְרָא כָּל הַבָּשָׂר חֲצִיר. שְׂלֵא מִשְׁתַּדְּלִים
 אֶלְא לְזַבְּחַ בָּשָׂר, וְאַלוֹ הֵם עֲמֵי הָאָרֶץ.
 וְאַלוֹ שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּגַמְלִיּוֹת חֶסֶד
 וּבְתוֹרָה, לֹא מִשְׁתַּדְּלִים אֶלְא לְעַצְמָם,
 וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר וְכָל חֶסְדּוֹ בְּצִיץ הַשָּׂדֶה.

יח) וְתִכְּנֶן לְבָנִים תִּתְּנֵנוּ. בְּכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה, דָּא
 בְּרִייתָא. אֵת כָּל עֲבֹדְתָם, דָּא פִּסְקָא. אֲשֶׁר עָבְדוּ
 בְּהֶם בְּפִרְדֵּי, פִּרְכָּא. כַּד מָטוּ לְעִמְקָא שְׁל הַלְכָה
 אֲתִמְר בְּהוֹן לִית הַלְכָה בְּפִלוֹנִי.

וְאִית אַחֲרֵינִי דְמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לְשִׁמְהָ, דְאֲנוּן מְאִרִי
 תְּרִיסִין דְּבִיה מְדַרְשָׁא דְאֲתִמְר בְּהוֹן (במדבר יט
 יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל. כְּמָה דְאִוְקְמוּהָ מְאִרִי
 מִתְּנִיתִין אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיְמַת אֵלָא בְּמִי שְׁמִמִּית
 עֲצָמוּ עָלֶיהָ.

וְלִית מִיתָה אֵלָא עֲנִי. דְאִוְקְמוּהָ בֵּיה, פֶּת בְּפִלְחָ
 תֹּאכֵל. וְעָלִייהוּ אֲתִמְר (ישעיה כו יט) יִחְיוּ מִתִּיד.
 אֲלִין דְאֲתִמְר בְּהוֹן (במדבר יט יד) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל.
 דְוִדָּאי בְּהוֹן אֲתִקְיַמַת שְׂכִינְתָּא. וְעִתִּיד קוּדְשָׁא
 בְּרִידֵי הוּא לְאַחֲזָא לֹון בֵּיה. כְּמָה דְאִוְקְמוּהָ כָּל

לשון הקודש

בְּאֶהֱל. כְּמוּ שְׂפִירוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין
 הַתּוֹרָה מִתְקַיְמַת אֵלָא בְּמִי שְׁמִמִּית עֲצָמוּ
 עָלֶיהָ.

וְאִין מִיתָה אֵלָא עֲנִי, שְׂפִירוּהָ בּו פֶּת
 בְּפִלְחָ תֹּאכֵל. וְעָלִייהֶם נֹאמֵר (ישעיה כו) יִחְיוּ
 מִתִּיד. אֵלוּ שְׂנֵאמֵר בְּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי
 יָמוּת בְּאֶהֱל. שְׂוִדָּאי בְּהֶם מִתְקַיְמַת
 שְׂכִינְתָּה, וְעִתִּיד הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

שְׁעָלֵיהֶם נֹאמֵר וְתִכְּנֶן לְבָנִים תִּתְּנֵנוּ. בְּכָל
 עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה - זו בְּרִייתָא. אֵת כָּל
 עֲבֹדְתָם - זו פִּסְקָה. אֲשֶׁר עָבְדוּ בְּהֶם
 בְּפִרְדֵּי - פִּרְכָּה. כְּשֶׁהֲגִיעוּ לְעִמְקָה שְׁל
 הַלְכָה, נֹאמֵר בְּהֶם אִין הַלְכָה בְּפִלוֹנִי.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לְשִׁמְהָ,
 שְׁהֶם בְּעֵלֵי הַמִּגְנִים שְׁל בֵּית הַמְּדַרְשָׁה,
 שְׂנֵאמֵר בְּהֶם (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת

הַמְקִימִים אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי סוֹפוֹ לְקִיּוּמָהּ וְכוּ'. נִבְלָתִי יְקוּמוֹן, אֵלֶיךָ דְאִתְּמַר בְּהוֹן (משלי ל לב) אִם נִבְלָתָּ בְּהַתְנַשָּׂא. וְאָמְרוּ מֵאִרֵי מִתְנִיתִין כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשָּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָיִם. אֵלֶיךָ דְאִתְּמַר בְּהוֹן וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. בְּגוֹן הַהֵיא דְאִתְּמַר בָּהּ (קהלת ג כ) הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֶפְרָיִם, וְאִפְלוּ גִלְגָּל חֲמָה, דְבִיהַ בְּרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם (בראשית יג יז) וְהִיָּה (ושמתי את) זְרַעְךָ כְּעֶפְרָיִם הָאָרֶץ. וְדָא שְׂכֵנֵיתָא, דְבִגְיֵיהָ אִתְּמַר בְּאֵלֶיךָ דְמִשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ לְשִׁמְהָ, (דניאל יב ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָיִם יְקִיצוּ אֱלֹהִים לְחַיֵּי עוֹלָם. (ואלין דְלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ לְשִׁמְהָ, יְהוֹן לְחַרְפוֹת לְדְרָאוֹן עוֹלָם).

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְדָּה (ישעיה כו יט), וְדָא יו"ד ה"א וְא"ו. הַאִי אִיהוּ חֲשַׁבּוֹן ט"ל אֲוִרִיתָא דְבַעַל פָּה.

לשון הקודש

וְאִפְלוּ גִלְגָּל חֲמָה, שְׂבִי בְרַךְ הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבְרָהָם וְהִיָּה (ושמתי את) זְרַעְךָ כְּעֶפְרָיִם הָאָרֶץ. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, שְׂבִיבִילָה נְאֻמַּר בְּאֵלֶיךָ שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ לְשִׁמְהָ, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָיִם יְקִיצוּ אֱלֹהִים לְחַיֵּי עוֹלָם. (ואלו שלא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ

לְהַחֲיוֹתָם בּוֹ, כְּמוֹ שְׂבִיבִילָה, כָּל הַמְקִימִים אֶת הַתּוֹרָה מֵעֲנִי, סוֹפוֹ לְקִיּוּמָהּ מֵעֶשֶׂר וְגוֹ'. נִבְלָתִי יְקוּמוֹן, אֵלֶיךָ שְׂנַאֲמַר בָּהֶם (משלי ל) אִם נִבְלָתָּ בְּהַתְנַשָּׂא. וְאָמְרוּ בְּעַלֵי הַמְשָׁנָה, כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשָּׂא.

לשמה, יהיו לחרפות לדראון עולם.

כִּי טַל אֲרוֹת טַלְדָּה (ישעיה כו), וְזוֹ יו"ד ה"א וְא"ו. וְהוּא חֲשַׁבּוֹן ט"ל תּוֹרָה שְׂבַעַל פָּה,

הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָיִם, אֵלֶיךָ שְׂנַאֲמַר בָּהֶם וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן. מִשּׁוֹם הַהֵיא שְׂנַאֲמַר בָּהּ (קהלת א) הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֶפְרָיִם,

דְּאִיתוּ ה"א שִׁית סְדְרֵי מִשְׁנֵה אִיהוּ בְּחֻשְׁבֵּן ה"א.
 וּבְגִינָה אוֹקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְנִיתִין, כָּל הָעוֹסֵק בְּטֹל
 תוֹרָה. טֹל תוֹרָה מְחִיְהוּ. וְהֵאֵי אִיהוּ דְמְצִילָן בִּיה
 מוֹרִיד הַט"ל. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר (הושע יא ט) לֹא
 אָבוּא בְּעִיר.

מִשָּׁל לְבַת מֶלֶךְ דְּאָזֵל בְּעֵלְהָ לְמַדִּינַת הַיָּם,
 וְלִזְמַנָּא דְאַתָּא לְגַבְהָ, אוֹמְרֵי לָהּ דְלֹא עָאֵל
 בְּיִשׁוּבָא. וְהֵאֵי אִיהוּ לֹא אָבוּא בְּעִיר. וְאִם לִית אַתָּ
 מְהִימְנַת לִי, הֲרֵי לָךְ סִימְנָא (שה"ש ה ב) שְׂרָאֲשֵׁי נְמָלָא
 ט"ל. דְּהֵאֵי אִיהוּ טֹל לְהַחֲיוֹת בּוּ מֵתִים. (ישעיה
 כו) וְאַרְצֵן רְפָאִים תִּפְיֵל, אוֹקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְנִיתִין,
 מֵאֵן רְפָאִים, אֵלִין דְאַתְמַר בְּהוֹן בְּקָרָא
 אַחֲרָא, (ישעיה כו יד) רְפָאִים כֹּל יִקְמוּ.

וְאֵלִין אֲנִין דְמִתְרַפִּין מִפְתַּגְמֵי אוֹרִיתָא לְעִבּוּדָה
 זְרָה, דִּיִּתְבִּי לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֹלוֹת מְמוֹנָא

לשון הקודש

נִכְנָס בְּיִשׁוּב. וְהוּוּ לֹא אָבוּא בְּעִיר. וְאִם
 אֵינְךָ מְאִמִּינָה לִי, הֲרֵי לָךְ סִימְן שְׂרָאֲשֵׁי
 נְמָלָא ט"ל, שְׁזַהוּ הַטֹּל לְהַחֲיוֹת בּוּ מֵתִים.
 (ישעיה כו) וְאַרְצֵן רְפָאִים תִּפְיֵל, פְּרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי
 הַמִּשְׁנָה, מִי הָרְפָאִים? אֵלּוּ שְׁנַאֲמַר בְּהֵם
 בְּפִסּוּק אַחַר רְפָאִים כֹּל יִקְמוּ.

וְאֵלּוּ הֵם שְׁמֵתְרַפִּים מִדְּבַרֵי תוֹרָה
 לְעִבּוּדָה זְרָה, שְׁנוֹתָנִים לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים

שֶׁהוּא ה"א, שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה הוּא
 בְּחֻשְׁבֵּן ה"א, וּבְשִׁבְיָה בְּאֵרוֹ בְּעֵלֵי
 הַמִּשְׁנָה, כָּל הָעוֹסֵק בְּטֹל תוֹרָה, טֹל
 תוֹרָה מְחִיְהוּ. וְהוּוּ שְׁמֵתְפִלִּים בּוּ מוֹרִיד
 הַט"ל. וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (הושע יא)
 לֹא אָבוּא בְּעִיר.

מִשָּׁל לְבַת מֶלֶךְ שֶׁהִלְךָ בְּעֵלְהָ לְמַדִּינַת
 הַיָּם, וְלִזְמַן שָׁבָא אֵלֶיהָ, נִשְׁבַּע לָהּ שְׁלֹא

דִּילְהוֹן, לְאַתְנַבְרָא בְּהוֹן וְאַרְפוֹן יְדִיהוֹן (דף קיז ע"ב)
 מֵאַלִּין דְּעַסְקִין בְּאַזְרִיתָא לְשָׁמְהָ לְמַעְבַּד טִיבו
 עִמְהוֹן. אֵלִין לֹא יְקוּמוּן וְאַפִּילַת לֹון אֲרַעָא,
 בְּאַתְתָּא עֲבָרָא דְמַפְלַת נְפְלִים, וְדָא אִיהוּ וְאַרְץ
 רְפָאִים תְּפִיל. דְּנִפְל לָאו אִיהוּ פִר קִימָא. וְהֵא
 הוּא דְלֹא כְלוּ לֹו חֲדָשִׁין, דְּאַנּוֹן תְּשַׁעָה יִרְחִין
 דְּעֲבָרָא מֵאַן עֲבָרָא.

אַלָּא דָּא אֲזִרִיתָא. וְאִיהִי שְׁכִינְתָּא, הֵהוּא יֶלְד
 דְּאַתְיִלִּיד מִנָּה בְּאַזְרִיתָא, בְּיִרְחָא קְדָמָאָה
 מֵאַלִּין דְּאַתְמַר בְּהוֹן אִין בְּן דְּדוּד בָּא עַד דְּתַתְּפִשְׁט
 מְלָכוּת הַרְשָׁעָה תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בְּיִרְחָא
 קְדָמָאָה אִיהוּ מְשִׁיחַ אִי"ן. וּבְיִרְחָא תְּנַנְנָא עָבִיד לִיה
 יֵשׁ מֵאַין, בְּסַפִּירָה תְּנַנְנָא דְּאַתְמַר בְּהָ (איוב כח
 יב) וְהַחֲכָמָה מֵאַין תִּמְצָא. בְּיִרְחָא תְּלִיתָאָה מוֹסִיף
 בֵּיהּ בִּינָה. וְהֵא אִיהוּ (ישעיה יא ב) וְנָתַח עָלֵינוּ רוּחַ ה'

לשון הקודש

ומזלות את ממונם להתגבר בהם, וּמְרָפִים יְדִיהֶם מֵאַלֹו שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה לְשָׁמְהָ לְעִשׂוֹת חֶסֶד עִמְהֶם. אֵלֹו לֹא יְקוּמוּ, וְהָאֲרִץ מִפִּילָה אֹוְתֶם, כְּאַשָׁה מְעַבְרַת שְׁמִפִּילָה נְפְלִים, וְזֵהוּ וְאַרְץ רְפָאִים תְּפִיל. שְׁהַנְּפֵל אִינוּ פִר קִימָא, וְזֵהוּ שְׁלֹא כְלוּ לֹו חֲדָשִׁין, שְׁהֶם תְּשַׁעָה יִרְחֵי הַמְעַבְרַת. מִי הַמְעַבְרַת?

אַלָּא זֹו תּוֹרָה, וְהִיא הַשְׁכִּינָה, אֹוְתוֹ הַיֶּלֶד שְׁנוּלֵד מִמֶּנָּה בְּתוֹרָה, בְּחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן מֵאַלֹו שְׁנֵאמַר בְּהֶם אִין בְּן דְּדוּד בָּא עַד שְׁתַּתְּפִשְׁט מְלָכוּת הַרְשָׁעָה תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בְּחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן הוּא מְשִׁיחַ אִי"ן. וּבְחֲדָשׁ הַשְּׁנִי עוֹשָׂה אֹוְתוֹ יֵשׁ מֵאַין, בְּסַפִּירָה הַשְּׁנִיָּה שְׁנֵאמַר בְּהָ וְהַחֲכָמָה מֵאַין תִּמְצָא. בְּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי

רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וּבְגִין דָּא אִוְקְמוּהָ מְאִירֵי
 מִתְנִיתִין אִיזְהוּ חֲכָם הַמְבִין דְּבַר מִתּוּךְ דְּבַר. דְּקָדָם
 דְּאָתָא לְעֵלְמָא אֹלְפִין לִיה חֲכָמְתָא וּבִינָה. בִּירְחָא
 רְבִיעָא גְמִיל עֲמִיה חֶסֶד, דְּעָאִיל לִיה פְּרָנְסָה
 מְטַבּוּרָא דְאִימִיה. בִּירְחָא חֲמִישָׁאָה יְהִיב בִּיה
 תְּקַפָּא דְגְבוּרָה לְאַתְגַּבְרָא עַל יִצְר הָרַע דְּהוּא
 מְסֻטְרָא דְסַמְאֵל, דְּלֹא שְׁלִיט (יִשְׁלֹט) עֲלֵיה בְּכַפְּטָן
 אִמִּיה לְמַעַבְד לִיה נְפֵל לְקַטְלָא מְשִׁיחָא.

בִּירְחָא שְׁבִיעָאָה יְהִיב בִּיה דְּעֵתָא וְכַח וְשִׁפּוּרוֹ
 דְּאִנְפּוּי. בִּירְחָא שְׁבִיעָאָה וְתַמְינָאָה יְהִיב
 בִּיה רוּחָא דְקוּדְשָׁא מְסֻטְרָא דְנִצְחָה וְהוּד, דְּאֲנוּן
 תְּרִי גְבִיאֵי קְשׁוּט. וּבְגִין דָּא נְתַנְבָּא רוּחָא דְקֻדְשָׁא
 עֲלֵיה (יִרְמִיָּה א ה) בְּטָרָם אֶצְרָךְ בְּכַפְּטָן יְדַעְתִּיךְ וּבְטָרָם
 תִּצַּא מִרְחָם וְגו'. מְסֻטְרָא דְצַדִּיק יְהִיב לִיה אוּת
 וּמוֹפֵת. בִּירְחָא תְּשִׁיעָאָה דְנֹלַד מְחֹול, וְתִהוּא

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

סמא"ל שלא ישלט עליו בכפון אמו
 לעשות אותו נפל להרג המשיח.
 בחדש השביעי נותן בו דעת וכת ויפי
 של פנים. בחדש השביעי והשמיני נותן
 בו רוח הקדש מצד של נצח והוד, שהם
 שני גביאי אמת. ומשום זה נתנבא רוח
 הקדש עליו, (ירמיה א) בטרם אצרך בכפון
 ידעתיה ובטרם תצא מרחם וגו'. מצד

מוסיף בו בינה, וזה ונחה עליו רוח ה'
 רוח חכמה ובינה. ומשום זה פרשוה
 בעלי המשנה, איזהו חכם? המבין דבר
 מתוך דבר. שקדם שבא לעולם מלמדים
 אותו חכמה ובינה. בחדש הרביעי גומל
 עמו חסד, שמכנים לו פרנסה מטבור
 אמו. בחדש החמישי נותן בו תקפה של
 גבורה להתגבר על יצר הרע מצד של

יִנּוּקָא אִיהוּ עֵשִׂירָאָה מִסְטָרָא דְמַלְכוּת, אִיהוּ טָפָה
עֵשִׂירָאָה. וּבְגִין דָּא זָכָה לְתַשְׁעָה דְרַגְוִין אֱלִין.

קָמוּ מְאִירֵי מִתְנִיתִין וְאָמְרוּ, רְעֵיָא מְהִימְנָא טוֹל
אֲבָנָא דִּילָךְ לְגַבְדָּךְ, דְּאַנְתָּ הוּא דְאַתְמַר עָלְךְ
(שמות ב ב) וַתֵּרָא אֵתוּ כִּי טוֹב הוּא. וְאוֹקְמוּהָ מְאִירֵי
מִתְנִיתִין מְאִי כִּי טוֹב, דְּאַתְיְלִיד מְהוּל. וְאַנְתָּ הוּא
כְּלִיל מִתַּשְׁעָה יְרַחֵן אֱלִין, וּמִסְטָרָא דְעִבּוּרָא דִּילָךְ,
מַלְכוּת קְדִישָׁא אֲתַמַּר בְּךָ (דברים לג ה) וַיְהִי בִישְׁרוֹן
מְלָךְ. וְהֵאֵי אֲבָנָא טָפָה קְדִישָׁא כְּלִילָא מְעַשְׂרָה.
אַנְתָּ הוּא זֶרַע דְּאַתְמַשְׁכָּא מִנְהָ. וּבְךָ תְלִיָא פְּרָקְנָה,
וְעָלְךְ עֵתִיד לְאַתְבְּנָאָה בְּנִינָא וְעָלְךְ תְּקוּם, טַל לָהּ
לְגַבְדָּךְ. אָמַר לוֹזן לִית אֲתוֹן יְכָלִין לְאַשְׁתְּזַבָּא. אִי
אַשְׁתְּזַבְּתוֹן מֵאַבְנָא חֲדָא. אָנָּא זְרִיק לְכוּן שִׁית,
דְּאַתְמַר בְּהוֹן בְּרָ"א שִׁי"ת, נָטַל קַרְטָא כְּמַלְקָדְמִין.

לשון הקודש

טוב? שְׁנוּלָד מְהוּל. וְאַתָּה הוּא כְּלוּל
בְּתַשְׁעָה הַחֲדָשִׁים הַלְלוּ, וּמַצַּד הַעִבּוּר
שְׁלָךְ, הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה נֶאֱמַר בָּהּ (דברים
לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלָךְ. וְזוֹ הָאֲבָן, טָפָה
קְדוּשָׁה כְּלוּלָה מְעַשְׂרָה. אֲתָה הוּא הַזֶּרַע
שְׁנַמְשַׁכְתָּ מִמֶּנָּה, וּבְךָ תְלִיָה הַנְּאֻמָּה,
וְעָלְךְ עֵתִיד לְהַבְנוֹת בְּנִין וְעָלְךְ תְּקוּם.
טַל אֲתָה אֱלִיךָ. אָמַר לָהֶם, אֵינְכֶם
יְכוּלִים לְהַנְצִיל. אִם נַעֲלַתֶם מֵאֲבָן אַחַת,

הַצַּדִּיק נוֹתֵן לוֹ אוֹת וּמוֹפֵת בַּחֲדָשׁ
הַתַּשְׁעִי שְׁנוּלָד מְהוּל, וְאוֹתוֹ הַתִּינּוֹךְ
הוּא הַעֲשִׂירֵי מַצַּד הַמַּלְכוּת, הוּא הַטָּפָה
הַעֲשִׂירִית, וּמִשׁוּם זֶה זָכָה לְתַשְׁעַתְּ הַדְּרָגוֹת
הַלְלוּ.

קָמוּ בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה וְאָמְרוּ, רַעֲיָה הַנְּאֻמָּה,
טַלוּ הָאֲבָן שְׁלָךְ אֱלִיךָ, שְׁאַתָּה הוּא
שְׁנַמְאֵר עָלְךָ (שמות ה) וַתֵּרָא אֵתוּ כִּי טוֹב
הוּא. וּפְרָשׁוּהָ בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מַה זֶה כִּי

פָּתַח וְאָמַר זֶרְקָא מְקַף שׁוּפְרֵי הוּלְדֵי סְגוּלְתָא תְּלַת
 אַבְנֵינִי עַלְאִין אַנּוּן סְגוּלְתָא. תְּלַת טְפִין
 עַלְאִין דְּאִתְמַר בְּהוּן (איוב לג כט) הֵן כָּל אֵלֵהּ יַפְעֵל אֵל
 פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גְּבַר. וְתְלַת טְפִין תִּתְּאִין
 לְקַבְּלֵיהוּ סְגוּלַת עַלְיָהּ אִתְמַר שְׁמַעוּ הָרִים אֵת רִיב
 ה' (מיכה ו ב). כָּאֵן הָרִים. אֵלֵּא הָא תְּלַת אַבְנֵינִי עַלְאִין
 לְגַבִּיכּוּ, דְּאִנּוּן סְגוּלְתָא. וְלִמָּאן מְנַיִיהוּ לְרַבִּי וְרַב
 וְרַבָּא דְּמְתִיבְתָא עַלְאָה. דְּלְקַבְּלִיכוּ הוּוּ כָּל רַב
 מִבְּבַל. וְרַבִּי מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. וְרַבָּא מִשְׂאֵר אַרְעֵין.

שְׁמַעוּ דְּאִתְּוֹן רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת בְּהַלְכָה
 לְעֵלָא. וְרַבִּי וְרַב וְרַבָּא מְחַלְקַת וְרִיב
 וּקְטָטָה בְּהַלְכָה דִּילְהוּן לְתַתָּא. וְלִית בְּכוּ דִּיהֵא
 רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת בְּגִין שְׂבִינְתָא, לְגַבִּי קוּדְשָׁא

לשון הקודש

שְׁלֹשׁ אַבְנִים עֲלִיוֹנוֹת אֲצִלְכֶם, שְׁהֵן
 סְגוּלְתָא. וְלִמִּי מִכֶּם? לְרַבִּי וְרַב וְרַבָּא
 שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה, שְׂכַנְגְדָכֶם הֵיִן כָּל
 רַב מִבְּבַל, וְרַבִּי מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְרַבָּא
 מִשְׂאֵר הָאֲרָצוֹת.

שְׁמַעוּ שְׁלֵאוֹתֵי רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת
 בְּהַלְכָה לְמַעְלָה, וְרַבִּי וְרַב וְרַבָּא
 מְחַלְקַת וְרִיב וּקְטָטָה בְּהַלְכָה שְׁלָהֶם
 לְמַטָּה. וְאִין בְּכֶם שִׁיחֵיהּ רִיב וּקְטָטָה

אֲנִי אֲזַרְק לְכֶם שֵׁשׁ, שְׁנַאֲמַר בְּהֶם בְּרִ"א
 שִׁי"ת. נְטַל הַמְקַלַּע כְּמוֹ מְקַדָּם.

פָּתַח וְאָמַר זֶרְקָא מְקַף שׁוּפְרֵי הוּלְדֵי
 סְגוּלְתָא. שְׁלֹשׁ אַבְנִים עֲלִיוֹנוֹת הֵן
 סְגוּלְתָא. שְׁלֹשׁ טְפוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁנַאֲמַר
 בְּהֵן (איוב לג) הֵן כָּל אֵלֵהּ יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים
 שְׁלוֹשׁ עִם גְּבַר. וְשְׁלֹשׁ טְפוֹת תְּחִתּוֹנוֹת
 כְּנַגְדָּם סְגוּלַת עַלְיָהּ נִאֲמַר (מיכה ו) שְׁמַעוּ
 הָרִים אֵת רִיב ה'. מִי הָרִים? אֵלֵּא הֵנָּה

בְּרִידָה הוּא לְדַחֲקָא לִיָּה בְּכַמָּה קוּשְׁיָן עַד דִּיפִיק
לִיָּה מִן גְּלוּתָא.

וְהָאֵתְנִים, אֵלִין תַּנְאִים דְּמִתְנִיתִין דְּמִתִּבְתָּא
דְּלִתְתָּא. הָא תִּלְתְּ אַבְנִין לְגַבִּיכוֹ,
דְּאַנּוּן סְגוּל. דְּשִׁית נְקוּדִין אֵלִין, אַנּוּן שִׁית סְדְרִי
מִתְנִיתִין. וְכָל נְקֻדָּה אִיהִי עֶשֶׂר. וְסִלְקִין לְשִׁשִּׁים
מִסְכְּתוֹת, דְּעֲלִיָּהוּ אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר השירים ו) שְׁשִׁים
יָמָה מְלָכוֹת. וְאִית לִיָּה בְּכַמָּה (תהלים מח טו) בְּתוּלוֹת
אַחְרֵיהּ רַעוּתֵיהּ דְּהִלְכוֹת פְּסוּקוֹת דְּאַתְמַר
בְּהוֹן (שה"ש ו ח) וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. וְשְׂכִינְתָּא אִיהִי
תַּנָּא עַל בְּלָהוּ.

תַּנָּא דְּזִרְקָא עֲלֵיהּ אַתְמַר (משלי לא כט) רַבּוֹת בְּנוֹת
עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל בְּלָנָה. וְאִיהִי רִיב
וְקַטְטָה וּמַחְלֵקַת וְקוּשְׁיָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּגִין

לשון הקודש

אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר השירים ו) שְׁשִׁים הָיָה
מְלָכוֹת. וַיֵּשׁ לוֹ בְּכַמָּה בְּתוּלוֹת אַחְרֵיהּ
רַעוּתֵיהּ שֶׁל הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת שְׁנַאמַר בְּהוֹן
(שם) וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. וְהַשְּׂכִינָה הִיא
בְּתַר עַל בְּלָם.

הַתַּנָּא שֶׁל זִרְקָא, עֲלִיו נְאָמַר (משלי לא) רַבּוֹת
בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל בְּלָנָה. וְהִיא
רִיב וְקַטְטָה וּמַחְלֵקַת וְקוּשְׁיָה לְקוּדְשָׁא

וּמַחְלֵקַת בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא לְדַחֲקָא אוֹתוֹ בְּכַמָּה קוּשְׁיָוֹת עַד
שְׁיֻצִיא אוֹתוֹ מִן גְּלוּתָא.

וְהָאֵתְנִים – אֵלוֹ הַתַּנְאִים שֶׁל הַמְשָׁנָה
שֶׁל הַיְשִׁיבָה שְׁלֹמֹה. הִנֵּה שְׁלֹשׁ אַבְנִים
אַצְלָכֶם, שֶׁהֵם סְגוּל. שְׁשִׁים הַנְּקוּדוֹת הִלְלוּ
הֵם שְׁשִׁים סְדְרִי מְשָׁנָה, וְכָל נְקֻדָּה הִיא
עֶשֶׂר, וְעוֹלָם לְסֵי מִסְכְּתוֹת, שְׁעֲלֵיהֶם

יִשְׂרָאֵל אַחִיכוֹן. וּמֵאֵרִי מִתְּנִיתִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין
בְּאַזְרִיתָא בְּכָל יוֹמָא וְלִילְיָא בְּגִלּוּתָא, אִיהִי רִיב
בְּגִינְיָהּ דִּיפּוּק לֹזֵן. וְלִית מָאן דִּיהָא רִיב וּקְטָטָה
וּמַחְלָקַת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינָה בְּגִלּוּתָא.

קָם סָבָא חֲדָא מִבִּינְיָהּ וְאָמַר, רַעְיָא מְהִימְנָא
בְּמָה תְּקִיפִין אַבְנִין דְּזָרִיקַת. דְּאִזְדַּעְזְעוּ מֵאֵרִי
מִתִּיבְתָא דְלַעְלָא וְתַתָּא, וְאַפְלוּ מִלְּאֲכִין עֲלֵאִין
דְּאֲנִין סְמִכִין שִׁית דְּרַגִּין דְּבוּרְסִיָּא וּבוּרְסִיָּא
אִזְדַּעְזְעַת. אֲבָל הָא (במדבר כד כא) אִיתָן מוֹשֶׁבֶךְ לְגַבְךָ
דְּאִיהִי שְׁבִיעָאָה אֲסִתְמַר מֵנָה, דְּהָא אַבְנָא דְּזָרִיקַת
הָא אִיהִי לְגַבְךָ דְּאִיהִי תְּנָא עַל כְּלָהּ. וְשִׁים בְּפִסְלַע
קַנְדָּ, וְשִׁית אַחֲרֵינִין לְגַבְךָ בְּגִין דְּאִיהִי אָמַר (יחזקאל לו
כב) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה. הָא שִׁית לְגַבְךָ כִּי אִם
לְשֵׁם קְדָשִׁי, הָא שְׁבִיעָאָה לְגַבְךָ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא

לשון הקודש

ומפשה, ואפלו הפלאכים העליונים, שהם
סומכים את שש מדרגות הפסא, והפסא
הודעזע. אבל הרי איתן מושבך אליך,
שהיא השביעית, השמר ממנה, שהרי
האבן שזרקת הרי היא אצלך, שהיא
כתר על כלם. ושים בפסלע קנדה, ושש
אחרים אצלך, משום שהוא אמר (יחזקאל
לו) לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה. הרי שש
אצלך. כי אם לשם קדשי. הרי השביעית

ברוך הוא בשביל ישראל אחיכם. ומורי
המשנה שמשתדלים בתורה בכל יום
ולילה בגלות, היא ריב בשבילם שיוציא
אותם, ואין מי שיהיה ריב וקטטה
ומחלוקת לקדוש ברוך הוא בשבילו
בגלות.

קָם זָקֵן אַחַד מִבִּינְיָהּם וְאָמַר, רוּעָה
הַנְּאֻמָּן, בְּמָה חֲזָקוֹת הָאֲבָנִים שְׁזָרְקַת,
שֶׁהוֹדַעְזְעוּ בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלִמְעָלָה

דְּאַנְתָּ הוּא דְּאַתְמַר בְּךָ (במדבר כ יא) וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע
וְשִׁים בַּסֵּלַע, דְּחִוִּיא קִנְיָ לְכַפֵּר עֲוֹנֶךָ.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנִי לְכוּ (שם פסוק ז) וּדְבַרְתֶּם אֶל
הַסֵּלַע, וְאַתּוֹן לָא עֲבַדְתּוֹן הָכִי. דְּאִי
עֲבַדְתּוֹן מִימְרִיה בְּדַבּוּרָא, הוּוּ אֹלְפִין אֹרִיתָא בְּלֹא
סִפְק וּבְלֹא קוּשְׁיָא וּמַחְלֶקֶת. וּבְגִין דְּאַתְמַר
בְּךָ (במדבר כ) וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע, וְלֹא נִפְקִי מִנִּיה אֶלָּא
טַפִּין טַפִּין. הָכִי מְאִרִי מִתְנִיתִין אֲנֹן כְּמֹאן דְּמַחִי
בַּסֵּלַע. וְאַנֹן לִישְׁנָהוֹן.

כְּפַטִּישׁ יְפוּצִין סֵלַע (ירמיה כג כט). וּפְסֻקִין בָּהּ כְּמַה
פְּסֻקוֹת דְּהֶלְכוֹת, וְלֹא נִפְקִין מִנִּיהוּ אֶלָּא
טַפִּין טַפִּין וְאַנֹן לְקוּטוֹת. וּבְגִין דָּא בְּךָ תִּלְיָא כְּלֹא.
הָא אֲבָנָא לְגַבְדָּא וְשִׁית אַחֲרֵנִין. וּבְךָ תִּלְיָא פְּרָקְנָא
דְּשְׁכִינְתָּא וּבְנָהָא, בְּגִין דִּיתְקֹן בְּךָ מַה דְּאַתְתְּהִרַם

לשון הקודש

בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה הֵם כְּמִי שְׂמַכְהָ בַּסֵּלַע, וְהֵם
לְשׁוֹנָם.

כְּפַטִּישׁ יְפוּצִין סֵלַע, וּפְסֻקִים בָּהּ כְּמַה
הֶלְכוֹת פְּסֻקוֹת שֶׁל הֶלְכוֹת, וְלֹא יוֹצֵאִים
מֵהֶם אֶלָּא טַפּוֹת טַפּוֹת וְהֵן לְקוּטוֹת.
וּמִשׁוּם כֵּךְ הִכַּל תִּלְוִי בְּךָ. הֲרֵי הָאֲבָן
אַצְלָךְ וְשֵׁשׁ אַחֲרוֹת. וּבְךָ תִּלְוִיה הִנְאֻלָּה
שֶׁל הַשְּׁכִינָה וּבְנִיה, כְּדֵי שִׁיתְקֹן בְּךָ מַה
שְׁנֵהֲרַם בְּרֵאשׁוֹנָה. וּבְשִׁבִיל הַחֲבִיבוֹת

אַצְלָךְ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אַתָּה הוּא שְׁנֵהֲרַם
בְּךָ וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע, וְשִׁים בַּסֵּלַע, שְׁהִנְחֵשׁ
קִנְיָ לְכַפֵּר עֲוֹנֶךָ.

הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹד אַתְכֶם וְדַבַּרְתֶּם
אֶל הַסֵּלַע, וְאַתֶּם לֹא עֲשִׂיתֶם כֵּךְ. שְׂאֵם
עֲשִׂיתֶם מֵאֲמָרוֹ בְּדַבּוּר, הֵיוּ לּוֹמְדִים
תּוֹרָה בְּלִי סִפְק וּבְלִי קִשְׁיָה וּמַחְלֶקֶת.
וּמִשׁוּם שְׁנֵהֲרַם בְּךָ (במדבר כ) וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע,
וְלֹא יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ אֶלָּא טַפּוֹת טַפּוֹת, כֵּךְ

בְּקֶדְמִיתָא. וּבְגִין חֲבִיבוּתָא דִּילָךְ, שְׂמִית טַפִּין
 דְּגִלְגּוּלָא אֶתְחִזְרוּן לְגַבְךָ דְּאֶנוּן רְמוּזִין בְּרִישֵׁי עֲנָפִין
 דִּילָךְ. אֶנוּן שׁ שׁ דְּכַפַּל בְּהוּ מִשָּׂה מִשָּׂה.

אַבְנָא שְׂבִיעָא (איכה ב יג) מָה אַעֲיִדְךָ מָה אַדְמָה
 לָךְ, וְאַתְמַר בֵּיהּ הַבַּת יְרוּשָׁלַיִם. וְעָלָה
 אֶתְמַר מָה אַשְׁוּה לָךְ. אִיהִי אַשְׁוּה לָךְ בְּתַבִּירוּ
 דִּילָךְ, וְאַנְחִמְךָ. דְּאִית לָךְ לְהַתְנַחֵם עִמָּה. דְּדִין
 לְעַבְד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ. וְאַף עַל גַּב דִּיהֵא רַב תְּבִירוּ
 דִּילָךְ בְּיַמָּא, הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם) כִּי גָדוֹל כִּיָּם
 שְׁבַרְךָ (דף קיז ע"א) מִי יִרְפָּא לָךְ, דְּאִיהִי אַמָּא עֲלָאָה
 תְּשׁוּבָה דִּילָךְ בִּירָא דִּילָךְ אֶתְבַּקְעַת דְּאִיהִי יַמָּא
 דְּאוּרִיתָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (שמות יד כא) וַיַּט מִשָּׂה יָדוֹ
 עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל
 הַלַּיְלָה וַיַּשֶּׁם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה. (ע"ב).

לשון הקודש

וְאַף עַל גַּב שְׂוִיָּה גְדוֹל הַשְּׁבָרוֹן שְׁלָךְ
 כְּמוֹ הַיָּם. זְהוּ שְׂפַתוֹב (שם) כִּי גָדוֹל כִּיָּם
 שְׁבַרְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ, שְׂוִיָּה הָאֵם
 הַעֲלִינָה, הַתְּשׁוּבָה שְׁלָךְ בְּאֵר שְׁלָךְ
 שְׂהַתְּבַקְעָה, שְׂוִיָּה יָם הַתּוֹרָה. זְהוּ
 שְׂפַתוֹב (שמות יד) וַיַּט מִשָּׂה יָדוֹ עַל הַיָּם
 וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל
 הַלַּיְלָה וַיַּשֶּׁם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה. (ע"ב).

שְׁלָךְ, שׁ שׁ טַפּוֹת שְׁל גִּלְגּוּל חֲזָרוֹ אֲלִיךָ,
 שְׂהֵם רְמוּזִים בְּרִישֵׁי הַעֲנָפִים שְׁלָךְ.
 אוֹתָם שׁ שׁ שְׂכַפַּל בְּהֵם מִשָּׂה מִשָּׂה.
הַאֲבֹן הַשְּׂבִיעִית (איכה ב) מָה אַעֲיִדְךָ מָה
 אַדְמָה לָךְ, וְנִאֲמַר בְּהַבַּת יְרוּשָׁלַיִם.
 וְעָלִיָּה אֲמַר מָה אַשְׁוּה לָךְ. הִיא אַשְׁוּה לָךְ
 בְּשְׁבָרוֹן שְׁלָךְ וְאַנְחִמְךָ. שְׂוִישׁ לָךְ
 לְהַתְנַחֵם עִמָּה, שְׂדִין לְעַבְד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ,